

A MAB FvB 33/2010. számú határozata

Az *Eötvös Loránd Tudományegyetem* (a továbbiakban: Egyetem) rektora 2010. április 29-én felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az Oktatási Hivatalhoz (a továbbiakban: OH) az Egyetem által benyújtott **szociális munka szupervíziója** mesterképzési szak létesítésére, a szak *képzési és kimeneti követelményeinek* meghatározására vonatkozó kérelem tárgyában készült – a MAB 2010/4/XI/9. számú határozatával meghozott – elutasító szakértői véleményével szemben. Az OH 2010. május 12-én kelt és a MAB Titkársághoz 2010. május 17-én érkezett átíratában a MAB Felülvizsgálati Bizottságát (a továbbiakban: MAB FvB) kérte fel az ügyben újabb szakértői vélemény adására.

Szakértői vélemény

Az indoklásban *dőlt* betűvel szedjük a MAB eredeti elutasító határozatából idézett szövegrészeket, álló betűvel a felülvizsgálati kérelemből vett idézeteket, s **félkövérrel** az új szakértői vélemény szövegét.

Általános mozzanatok: Az európai és az amerikai modell összevetése

A MAB határozata szerint: „*A tervezet egyértelműen az angol-amerikai modell megvalósítására törekszik, az pedig a szupervíziót nem tekinti önálló szakmának. Az a szupervízor képzés magába foglalja a szociális munka gyakorlati oktatását, a szociális munkás támogatását, ellenőrzését és a minőségbiztosítási, illetve vezetői feladatokat is. Európában és Magyarországon ettől eltérő a szociális szakma fejlődése, helyzete, és más a kultúrája is. Így vitatható, hogy jogos-e mindazokat a feladatokat elvárni a magyar szupervízortól, mint amelyet az amerikai modell felvállal.*”

Erre a felülvizsgálati kérelemben az intézmény a következőkkel reagált: „a bíráló a szupervízió európai iskolájának szempontjait kéri számon egy olyan tervezeten, amely nyíltan és felvállaltan az angol-amerikai modellt vállalja. A bíráló... az európai szupervízió értéktételezései alapján a szociális munka szupervíziója angol-amerikai modelljének kritikájára helyezi a hangsúlyt.”

A létesíteni kívánt mesterképzési szak az amerikai szupervíziós modellnek abból a mozzanatóból indul ki, hogy a kontroll funkciót a szociális munkás saját intézményében, de magasabb pozícióban alkalmazott szakember kell, hogy ellássa, kiinduló esetben az intézményvezető. Mindez hierarchikus viszonyokat alkalmaz, ami gátolhatja a reflektív tanulási folyamatot, amire oly nagy szükség lenne a szociális munkában, miként a tervezett szak is központi szerepet szán a Kolb-féle tapasztalati tanulásnak.

Problematikus, hogy a szakmai felelősséget a folyamat egészében a szupervízor vállalja, és nem a felügyelt szociális dolgozó, aki pedig a gondozottakkal folytatott munkát a kezében tartja.

Problematikus az a felfogás is, hogy a szociális munka gyakorlati oktatását, a tereptanári szerepet a szupervízióval azonos feladatként kezelik. Ezek a szerepek hazánkban és az európai térségben elkülönültek.

A tervezet részleteivel kapcsolatos mozzanatok

A MAB határozata szerint: „*Az elméleti alapozásban túl nagy hangsúllyal szerepelnek a szociális munka tárgyai (pl. szociális munka története, elmélete) ahhoz viszonyítva, hogy a tervezet elsődlegesen szociális szakterületi alap- vagy mester diplomával rendelkezőket engedne*

be a képzésbe. A szakmai törzsanyagban A szociális munka gyakorlati oktatása és kutatása (14 - 15 kredit) modulban szereplő tereptanítás és szupervízió, a szociális munka oktatása, munkaformák, módszerek a kontinentális és a hazai szociális szakma fejlődése alapján nem tartozik a szupervízió területéhez, így előbbi a szociális munka mesterszak törzsanyagának része, továbbá a különböző tereptanárképzések is tartalmazzák. A módszerspecifikus szupervíziós formák (5-7 kredit) viszont kis jelentőséget kapnak, miközben ezek megismerésével találhatná meg a szupervízor a saját szakmai személyiségéhez, továbbá egy adott problémához legjobban illeszkedő eljárást. Az általános és a szakmai kompetenciák nem különülnek el. A megjelölt kompetenciák alapján túl hangsúlyos az oktatási funkció, viszont a támogató funkciók kognitív szinten maradnak. Kérdés, hogy így a szupervízorok képessé válnának-e segítséget nyújtani a szociális munkásnak munkavégzése kapcsán adódó problémái megoldásában, elakadásaiban.”

A felülvizsgálati kérelem szerint a szociális munka szupervízorának a mesterszintű szociális munkás képzés tartalmaival tisztában kell lennie. Ugyanezért nem engedhetőek be ide pszichológia, pedagógia, politológia alapszakon végzettek.

Ezzel a felülvizsgálati kérelem bevallja, hogy a szociális munka szupervízorának mesterszinten képzett szociális munkásnak kell lennie. Mindez a javasolt szupervízori szakot jellegzetes második mesterré tenné.

A felülvizsgálati kérelem a pszichoanalitikus szupervíziós rendszert állítja mintaként előtérbe.

Ez valóban igen fontos hagyomány a szupervíziós gondolatban. Ugyanakkor éppen ellentmond annak, hogy ehhez külön mesterszakot kapcsoljunk. A szupervízorrá válás a pszichoanalitikus gyakorlatban többnyire egy sajátos folytonos tevékenység végzéséhez kapcsolódik.

Összefoglalás

A javasolt képzés nem számol eléggé a Magyarországon elterjedt szervezeti kultúrával. Sem a szakmai felettesek egy része, sem a beosztottak egy része nem alkalmas az egyenrangú partneri kapcsolatban való együttműködésre. Továbbá, jelentős számban vannak azok a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, amelyben nem szociális végzettségű szakember a vezető.

A kizárólagos szociális munka szupervízió koncepciója ellene hat annak a törekvésnek, amely során a szociális szakma egyre inkább a szakmaközi együttműködésekre törekszik. Nem segít azoknak a szociális munkásoknak sem, akik más (oktatás, egészségügy, közigazgatás stb.) ágazatokban dolgoznak.

A MAB FvB úgy véli, hogy mindezeket a célokat egy szupervízor-specifikus továbbképzés – a terepen legalább egy évtizede dolgozóknak – sokkal jobban megoldaná.

Mindezek alapján a MAB FvB – egyetértve a MAB szakértői véleményével – nem támogatja a szociális munka szupervíziója mesterképzési szak létesítését, a szak képzési és kimeneti követelményeinek meghatározását.

Budapest, 2010. június 4.

Szekeres Júlia
a MAB FVB elnöke